

Roman Leuchter: Pás a stezka v Ugandě: případ CEFC Posudek vedoucího práce

Bakalářská práce Romana Leuchtera se zabývá působením dnes již zkrachovalé čínské společnosti CEFC v Čadu a Ugandě, a obecněji vlivem Čínské lidové republiky v Africe. Zásadní otázkou celé práce je, nakolik mohou konkrétní aktivity jedné čínské společnosti vypovídat obecněji o čínské politice v Africe vůbec.

Tato otázka je do jisté míry analogická obdobné úvaze, nakolik bylo působení stejné čínské společnosti u nás v letech 2015-18 příznačné pro politiku ČLR vůči České republice, nebo dokonce nakolik byl prudký vzestup a strmý pád konglomerátu CEFC typický pro současnou čínskou politiku a ekonomiku v globálním měřítku. Na toto téma publikovala světová média řadu komentářů po dramatickém krachu společnosti a zřízení jejího "předsedy" Jie Tien-minga v roce 2018.

Práce se soustřeďuje na africké souvislosti s občasnými přesahy do aktivit společnosti v ČR a jinde ve světě. Autor se snaží dobrat odpovědi zasazením problematiky CEFC do širšího kontextu čínsko-afrických vztahů, jimž je věnována první část práce. Ta je založena na sekundární literatuře, s níž se autor vypořádal v rámci požadavků na bakalářskou práci svědomitě.

Druhá část práce popisuje společnost CEFC a konkrétní případ jejich korupčních aktivit v Čadu a Ugandě. Ten se stal předmětem policejního a soudního vyšetřování v USA, mj. i proto, že část korupčního jednání "generálního tajemníka" neziskového křídla CEFC pana Patricka Ho se odehrávala ve Spojených státech, konkrétně v newyorském sídle Organizace spojených národů, kam měli představitelé CEFC nerušený přístup díky přidruženému statutu v Oddělení OSN pro ekonomické a sociální otázky (ECOSOC).

Korupční jednání CEFC v OSN a Africe je v důsledku soudního procesu s Patrickem Ho dokumentováno do detailů, jež nejsou běžně v podobných případech k dispozici. Práce tak mohla těžit z bohatého dokumentačního materiálu. Celý případ vyvolal také velkou pozornost světových médií, včetně českých. Soudnímu řízení s Patrickem Ho a aktivitám společnosti CEFC vůbec se u nás dopodrobna věnoval především projekt Sinopsis. Zřejmě z toho důvodu identifikoval univerzitní kontrolní systém v práci vysoké procento shody s již publikovaným materiálem. Autor nicméně použitou literaturu vesměs pečlivě zdrojuje, snad až na drobné výjimky.

V závěru práce se pak autor vrací k otázce o implikacích celé aféry pro čínské africké vztahy, respektive o reprezentativnosti celého případu pro politiku čínské vlády. Tato otázka je samozřejmě do jisté míry spekulativní; odpověď bude záviset na úhlu pohledu a kritériích, která pro takovou úvahu zvolíme. Nad rámec okolností zohledněných autorem v poněkud otevřeném závěru by stály za podrobnější rozbor aktivity "think tanku" CEFC i Patricka Ho osobně při propagaci agendy Pásu a stezky, a způsob jeho komunikace se světovými politiky a think tanky. Rovněž by bylo dobré zohlednit, že Patrickem Ho korumpovaný předseda Valného shromáždění OSN Sam Kutesa byl již několikrát světovým politikem v této funkci s finančním vztahem k čínským "soukromým" společnostem, a přímo k CEFC. Z korupce byl obviněn i Kutesův předchůdce John Ashe, a těsný vztah k CEFC měl i jeho předchůdce Vuk Jeremič, byť ten je dokumentovaný konkrétními sumami až po jeho odchodu z funkce.

Tyto další roviny celkového kontextu případu CEFC jdou již nicméně nad rámec bakalářské práce. V rámci zadání se autor s tématem vypořádal se ctí, a proto navrhuji hodnocení jedna až dvě.

Martin Hála